

כ"ט:

עין משפט
גד מצווה

ברכת ה'חם. דמנה זכרתי הין
מחו כיון סידלא תהאון הן:

הדרן עלך ראוהו בית דין

אבל לא במדינה. לא נירושלים
ולא בגבולות דפריס
בגווערס וזה דקתני כל עיר שרואה
ושומעת תוקעין בה היינו לאחר מוציא
שתיקין רבן יוחנן בן זכאי וא"ר ומי
מלוגל שיהי טעל אפילו בגבולין זמן
שנמתיק קיים דמשמע גלוגל (הגול)
(וערבה) (וסוד ד' מג. ושם) שהיו מוליקין
לולוגין להכניז ו"ל דשמי לוגל
שאינו אלא טעטול בעמלמ הואיל
ואשמי במקדש של הממירו במדינה
אכל תקיעת שופר מעשה שחמה
ומיהו קשיא ללאחר מוציא רבן
הקילו טפי בשופר מגלוגל שתיקין רבן
יוחנן בן זכאי שיהו תוקעין ככל מקום
שעם גיד אכל לוגל לא אשמרי
דמשמע חס דמוקי לא הוה
דמוליקין לולוגין זמן בית המקדש
וינגולין משמע דזמן שאין בית
המקדש קיים לא הוה שום מקום
דוקא ועוד י"ל דבדן הוה דלוגל היה
של ישראל ללוגין שנשמיס לא רלו
לנעל לגמרי וכיון דתקון צמד גיד
תקון ככל מקום שיש גיד אע"פ
בזמן הנ"ל לא היה אלא במקדש
דוקא ועוד י"ל דבדן הוה דלוגל היה
דוחה בגבולין יותר משופר שנראש
השנה לא היה ידוע קביעות המדש
אלא נירושלים אלא יום ראשון דלוגל
היה ידוע בגבולין:

רבינו חננאל

בני תחבא ברכת הלחם
שעשה שצריך לברך
המוציא ועל אכילת מצה.
וזכרת הין של קדוש
היום שצריך לברך ברכת
הין וזכרת קדוש היום
מחו. וזכרת הין
דחובה היה שפיק או
דלא כפרה לאו חובה
הוא. ואשמי לה מוח
דאמר רב אשי כי הוה
בו רב פפי הוה קשיא
לן וכו' הוה אתא אריסיה
מביאה הוה קדיש ליה.
טעמיה מינה שאפסי
שיצא מוציא והיה לברכה
הלחם של מצה. ת"ר
לא תירוס אדם פורסה
לארורין אריס אכל עשהו
אכל פורס לכביו ולכני
ביתו כרי ונגולין במשעו.
הכלל ובבגליה אריס
שיצא מוציא פשוטה היא.
הדרן עלך ראוהו
בית דין

נא א ב מ"י פ"ח מ"ל
ברכות הלכה י פמ ע"ן
ס עור ש"ש א"ח ס"י קו
ספ"ק ד י"ס רע"ב ספ"ד
יטמן חפ"ט פ"א:
ג ה ג ט"ע ע"ס ס"י קח
ספ"ק ט:
ג ד ט"ע ע"ס ס"י
חפ"ט ספ"ג:
א ה מ"י פ"י מ'מל"ט
שופר הלכה 1 ספ"ק
מה עור ש"ש א"ח ס'מן
פ"ק ספ"ק ה:
ג ו ד מ"י ס"ס הלכה 1
ה הלכה 1:
ח (וע"ש) א"ח ס'מן
תק"ט ספ"ק ו:
ט ו מ"י ס"ג מ'מל"ט
ספ"ק הלכה 1:
ד י פ"י פ"י מ'מל"ט
שופר הלכה 1:

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

זרכס הלחם. של אכילת מצה שמצרכין (לפני המוציא) וזרכס
סיין. שמצרכין לפני קידוש: מסו. על אכילת מצה ומקדש ישראל
לא חיבעי לן דחוניה ניהו ומפיק אלא ברכת המוציא וזכרת הין
מניבעה לן שאין באות אלא לפי שהמבדק גריך שיעוש ולי אפטר
ליהנות בלא זכרתה וזי נמי לא טועיס

איהו אי אפטר דלא יחיז ליה למד
מינייהו למטעם ובעי זכרתה מאי:
כיון דחוניה הוה. אכילת מצה חובה
עליו וכן קידוש היום חובה עליו ואי
אפטר שלא בהנאה והנאה אי אפטר
בלא זכרתה נמלאת המצוה תלויה
בזכרתה הנאה ומפיק: או דלמא.
זכרתה הנאה לאו חובה למצוה אחיה
שאף ככל ההגיונות הוה טיהגת: לא
יפרוס. זכרת המוציא כדאמרין לעיל
שאניה חובה עליהם לא יאכלו
ולא זכרכו:

הדרן עלך ראוהו בית דין

יום טוב ישל ר"ה שחל להיות בשבת
במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה
משחרב בהמ"ק התקין רבן יוחנן בן זכאי
ישיהו תוקעין בכל מקום שיש בו ב"ד
אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן
זכאי אלא כיבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה
ואחד כל מקום שיש בו בית דין ועוד זאת
היתה ירושלים יתירה על יבנה ישכל עיר
שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבוא
תוקעין ויבנה לא הוה תוקעין אלא בב"ד
בלבד: גמ' מנה"מ אמר רבי לוי בר לחמא
אמר רבי חמא בר חנינא כתוב אחד אומר
ישבתון וזכרון תרועה וכתוב אחד אומר
יום תרועה יהיה לכם לא קשיא כאן ב"ד
שחל להיות בשבת כאן ביום טוב שחל
להיות בחול אמר רבא אי מדאורייתא היא
במקדש היכי תקעין ועוד (ס) הא לאו
מלאכה היא דאצטרך קרא למעוטי תחנא
דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו
יצתה (ס) תקיעת שופר יורדית הפת שהיא
חכמה ואינה מלאכה אלא אמר רבא
מדאורייתא מישרא שרי ורבנן הוא דגזור
ביה כדרבה דאמר רבה הכל חייבין בתקיעת
שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר גזירה
וישמו יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד
ויעבירו ד' אמות ברה"ד והיינו טעמא דלולב

והיינו טעמא דמגילה: משחרב בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן
פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת (והיו כל הערים מתכנסין) אמר
להם רבן יוחנן בן זכאי לבני ביתיה נתקע אמרו לו גזרו אמר להם כד נשמעה
ואחר כך גזרו לאחר שתקעו אמרו לו גזרו אמר להם כבר נשמעה
קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין
רבן יוחנן בן זכאי אלא כיבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא
דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הגואל
ועם

גבי מלין פת מן התגור שמלין זמון שלשה סעודות דקאמר כשהו רודה לא ירדה במדרה אלא
בסבין וכן תקיעת שופר אסור מדרבנן כדמוכא כ"פ כסוי הדס (מילין דף פ"ד): דקאמרין תקיעת שופר בגבולין מוכיח שפסיקה דוחה
י"ט ואין ודאה דוחה שנת ואפילו הכי לא היו אוסרין אי לאו משום דכרה שמה ועינדיהם: ש"מא ישימו ועיבדיה ארבע אמות. הא דלא
נקט שמה וילאנו מרשות היחוד לרשות הרבים פי' בקוננו' נבוכה (דף מג.) משום דלא פסיקא דלא הגביו על מנת להגביו ונמלך והולאיו פטור
וקשיא דגבי העברת ד' אמות נמי לא מייחב אלא איכ' הגביו על מנת להעבירו ד' אמות ונראה דמראשות היחוד לר"ה אית ליה הכירא וליכא
למיוצר אלא ברשות הרבים וימנון דלאו אדעמיה ומעביר ארבע אמות: [ועיין מוספות מגילה ד: ופ"ס סוכה מג. ותוספות ב"ב פ"א.]

מסורת הש"ס
16 שנת ק"י קל"ה:
17 (תוספות ס"ט. ב"ב)
18 (כ"ט סוכה מג: מעלה ד:)
19 (כ"ט ס"ה ד:) (ד' ו'ל' לפניה)
20 (כ"ט ס"ה ד' להלכתן.) (ו' ו'ל')
21 (כ"ט ס"ה ד' לא תעשה כל מלאכה
שמת.) (1) (ו' ו'ל' תוס'
שנת ק"י: ד'ה ירמלא.)
22 (ו' ו'ל' תוס' שנת ג: ד"ה
המירו וכו' י"ט עתון ערך
ד'.)

תורה אור השלם
1. רב אל בני ישראל
למפר בהדין השביעי
באחד לחודש יהיה לכם
שבתון וזכרון תרועה
מקרא קדוש:
קראא כח כד
1. ובחדש השביעי
באחד לחודש מקרא
קדוש יהיה לכם כל
מלאכת עבודה לא
תעשו ויום תרועה יהיה
לכם: מדרב כ"ט א

הנהגות הש"ס

הנהגות הש"ס
(א) גבי 'בת המקדש היכי
תקעין יעיר (וכ' ל'מ)
מחית יעיר פ"י רש"י
תמשת דלא נרסין לאו
אלא כ"ה ועי' מ"א ס"ה
פ"י במחית: (כ"ט) ה"ה
גזירה שמה ס"י במקדש
הי"ד ויחיז ליה ד'ה ג'י
מחיה ס"י וד"ה מיון וס'
שמה יטלנו הי"ד ויחסי
מח"ד כ"כ נשמעה קרן
שכיבה שחיו כל התריס
שכיביות יבנה ממכוס
לס"ס ס"י נירושלים הי"ד
והמ"י מח"ד ולין משיבין:

מוסף רש"י

אלא אם כן אוכל
עמיהם שהיו כן ילפין
לשנות. אבל פורס הוא
לכבד ולבגד ביתו.
ואפ"ש שהוא לא טעם אלא
מיו שפ"ל דמי' ופאשק
שניק עליה זכרת המוציא
שזכרון פ"ה
הדרן עלך ראוהו בית דין
התקין רבן יוחנן בן
זכאי. כיון דר' יוחנן בן
זכאי מצד הבית ויבחו
10. אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו ב"ד.
11. כ"ט התלמיס ככל מקום
קדוש ויחזיקו לה חמ'
נרשא וחומו הנו כסא
להשמיטו שהוא שיה ל
היה שנה אפ"ו יזכרה
12. הכל חייבין. ומתקן
שהוא מחייב זכרת הוא
סחול ללא יד מוכה
13. גמ' ויעבירו ד'
אמות ברה"ד. הוא
הדרן דמי' ביניה וילא
מח"י לה"ה. אלא שכוונ
מקומות וענינים מתרין
14. י' לחוס להעברת ד"א
ואין לחוס להלאה כגון
15. אם היה מונח בכרמלים אי
קריקף אי גינה דאין כאן
אסור הלאה לאריסתה
16. ויש כאלן אסור העברה
כה"ה או הנביאו על
מנת לטעם ולא להולאו
ומתקן להולאו פטור משום
הלאה על מנת לטעם
17. נרשא כדאמרין במסכת
שנה וזכורה מג.

חכמים קבועין לבית דין. עכשיו נודמן לחכמי בית דין, וכאי שם עובדי דין, תא קמא סבר אין תוקעין. ותנא דאמרן לו סבר תוקעין. דגריסין בניטרא דהוכור פירות לחבירו
בתרא לשפויי מלמא אתי, לפיכך אמרנו כי התנא דאמרן לו הוה תנא בתרא אית ליה בי דינא דאקראי. כל מקום שיש בו בית דין, אמר רב והוא
לא ציטמו כל תנא

